

Riigikogu esimehe Henn Põlluaasa pöördumine leinapäeval

Kallid eestlased, armsad sõbrad!

Täna, 79. aastat tagasi, 1941. aasta juunikuu varaööl peatusid meie ajalookellad. Peatusid üheskoos küüditamisrõngidega meie jaamades.

Tuhandetesse Eesti kodudesse tungisid punaarmeelehed ja sundisid perekonnad koos imikutega veoautode kastidesse. Autod, koormaks ahastavad, süütud inimesed, kihutasid raudteejaamadesse, kuhu olid valmis seatud trellitatud loomavagunid.

Naised-lapsed eemaldati meestest ja isadest. Kõik nad topiti pungil täis vagunitesse. Riiv lükati ette. Algas meeletuid täis teekond ida poole, nälja- ja viletsusemaale. Lisaks õhu- ja veepuudusele valmistasid inimestele kirjeldamatuid piinu ahastus, teadmatus ning hirm enda ja oma perekonna saatuse pärast.

Ka mahajääjate silmad olid märjad. Nad tundsid kogu piinarikka hetke traagikat ega suutnud varjata oma valu. Soe ja rõõmus suvi asendus kurbuse, leina ning masendusega. Aga ka suvesõjaga, milles eesti rahvas tõusis üles kommunistlike okupantide vastu.

1941. aasta juuniküüditatute arv oli üle 10 000 inimese. Ligi 38% neist olid alaealised, alla aastaseid lapsi oli üle saja. Küüditati isegi voodihaigeid vanainimesi. Tagasi Eestisse pääses neist kõigest vaid 40%. Ebainimlikes tingimustes hukkus ja hukati umbes 6000 inimest, neist enamik mehed.

14. juunil tähistame me küüditatute mälestuspäeva. See on Leinapäev. Juuniküüditamine, sellele järgnenud sõja-aastad, uued kommunistide-poolsed küüditamised 1945., 1949. ja 1951. aastal jätsid jälje pikkadeks aegadeks. Läbielatud tragöödia söövitab meie rahva hinge mälupitseri, mida me kanname põlvest põlve.

Täna meenutame me nende traagiliste sündmuste ohvreid - kannatanuid, hukkunuid, tagasijõudnuid ja mahajäänuid. Me ei unusta ka teisi kommunismiohvreid. Mitte ühtegi neist!

Me langetame pea kõigi nende mälestuse ees. Me mäletame ja mälestame, et midagi sellist ei saaks enam korduda ja et meie lapsed kasvaksid naeru ja rõõmuga vabal, rukkilillesinisel maal, mille esiisad on meile jättnud.

Me mäletame!

14. juunil 2020